

Společnost pro trvale udržitelný život

Výroční zpráva za rok 1996

Společnost pro trvale udržitelný život (STUŽ)

je dobrovolná nezisková nevládní organizace (občanské sdružení), která vznikla v září 1992 z iniciativy prvního ministra životního prostředí Československa Josefa Vavrouška.

Poslání a cíle STUŽ

Základním cílem Společnosti je hledání cest směřujících k trvale udržitelnému vývoji lidské společnosti, k přibližování se ideálům humanismu a zároveň ideálům harmonie vztahů mezi člověkem a přírodou, s cílem zachovat život ve všech jeho formách a chránit přírodu jako celek, a to s vědomím odpovědnosti vůči dnešním i budoucím generacím. Svou činnost zaměřujeme na zkoumání a vytváření předpokladů trvale udržitelného způsobu života na místní, regionální, národní i globální úrovni. Přechod na trvalou udržitelnost chápeme jako jedinou alternativu k trendům prohlubujícím ekologickou krizi, jež by v místním a posléze i globálním měřítku devastovala biosféru i společnost. Zároveň nezastíráme, že přechod společnosti na trvale udržitelný způsob života si v budoucích několika desetiletích vyžádá zásadní a mnohostranné společenské změny. Jedním z našich cílů je proto i studium společenských aspektů a rizik předpokládaných budoucích změn.

Čestné předsednictvo:

Doc.MUDr. Martin Bojar, CSc.
MUDr. Jan Cimický, CSc.
Blanka Bohdanová
Prof. RNDr. Hana Librová, CSc.
Jana Štroblová
Doc. Fedor Gál, DrSc
Prof. RNDr. Emil Hadač, DrSc.
RNDr. Mikuláš Huba, CSc.
Jaroslav Hutka
Doc. RNDr. Čestmír Jech, CSc.
Jan Kačer
Prof. Dr. Erazim Kohák
Prof. Dr. Zdeněk Veselovský, DrSc

Předsednictvo

Ing. Igor Míchal, CSc., předseda
Ing. Ivan Dejmal, místopředseda
Pavel Šremer, prom.biol., místopředseda
Ing. Jiří Dlouhý
Jiřina Juláková, prom.chem.
Ing. Čestmír Klos
RNDr. Jiří Kulich
RNDr. Miloš Kužvart
RNDr. Jiří Plamínek, CSc.
PhDr. Ivan Rynda
Ing. Jaroslav Stoklasa, CSc.
Ing. Eva Vavroušková

Revizní komise:

Ing. Jaroslav Mejzr, předseda
RNDr. Ing. Eliška Nováková, DrSc. Ing. Jan Zeman CSc.

Zaměstnanci:

Ing. Jiří Dlouhý, tajemník, část. úvazek
Mgr. Vít Hrdoušek, civilní služba
Jiřina Juláková, prom.chem., část. úvazek
Ing. Eva Vavroušková, plný úvazek
Ing. arch. Milada Vorlová, část. úvazek

Regionální pobočky:

- Bělokarpatká (Jana Hajdúchová)
- Brněnská (Jan Hollan, Jitka Pellantová)
- Budějovická (Svatopluk Míka)
- Českolipská (Jaroslava Formanová-Tvrdková)
- Chomutovská (Jiří Roth)
- Královohradecká (Miroslav Petr)
- Krkonošská (Jiří Kulich)
- Olomoucká (Pavel Nováček)
- Prácheňská (Miroslav Krejča)

Pracovní skupiny:

Četnost schůzek odborných pracovních skupin byla dána povahou jejich činnosti a naléhavostí problémů. Pracovní skupiny se scházejí převážně v CETUŽ.

Skupina pro pražské problémy sdružuje kromě členů STUŽ a odborníků a zájemců o práci ve skupině také občanská sdružení, působící na území Prahy, jejichž náplní podle stanov je také ochrana životního prostředí. Skupina se schází minimálně v deseti členech, podle projednávaného tématu, a to pravidelně za tři až čtyři týdny.

Skupina pro energetiku zpracovává data o energetických zdrojích s přihlédnutím k jejich udržitelnosti, hodnotí využití alternativních energetických zdrojů v současnosti a jejich možné využití v budoucnosti. Připravila stanovisko STUŽ k neexistující energetické politice státu. (Ing. Hrdlička, Ing. Miessler).

EIA sekce, vedená RNDr. Miroslavem Martišem, CSc. a Ing. Eliškou Novákovou, DrSc. se schází dle potřeby.

Odborná pracovní skupina pro ekologickou výchovu. Skupina nemá pevné složení, její práce se účastní podle potřeby a zájmu různí přizvaní členové i nečlenové STUŽ (např. především z řad učitelů). Ke stálým patří především J.Kulich, I.Rynda, dále pak P.Polechová, M.Caha, V.Hrdoušek, J.Janíková, doc. Lišková, doc.Vráblíková, J.Stoklasa, A.Reitschmiedová, M.Jakubka, A.Máchal, J.Janíková, J.Břečka, prof.Srb, prof.Hadač, J.Plachejdová, E.Strejčková, J.Plamínek.

Skupina pro územní plánování - cca 7 odborníků na územní plánování, schází se pravidelně 1x měsíčně

Nová skupina pro práci s veřejností (public relations) se zabývá propagací STUŽ na veřejnosti, pořádá tiskové konference a další akce pro tisk a veřejnost.

V rámci STUŽ pracuje skupina studentů *S-Fórum*, která se též pravidelně schází v CETUŽ. Skupina studentů S-Fórum má v současné době 27 členů (studenti VŠE, AVU, UK, ČVUT). Pro svou práci využívá v hojné míře knihovnu jako kvalitní zdroj informací. Program schůzek: diskuse na aktuální téma v našem i světovém dění (skleníkový efekt, urbanismus, standardy TUŽ, lokální a globální problémy, násilí ve světě atd.)

Zpráva o činnosti

1. Programové diskuse

V souladu s usnesením minulého valného shromáždění probíhala permanentní diskuse o programovém zaměření STUŽ a úpravě stanov. Odstupující předsednictvo k oběma problémům uspořádalo ve dnech 1. - 3. listopadu víkendové výjezdní zasedání v Rokytnici nad Jizerou a dvoustupňovou rozpravu v „domečku“ CETUŽ 26.listopadu. Obě akce byly přítomnými vesměs pozitivně hodnoceny. Výsledky byly publikovány ve Zpravodaji 5/96 a nově zvolenému předsednictvu byly dány k dispozici originální zápisy z obou akcí.

Protože na všech těchto akcích se aktivně podílela řádově desetina členstva, byl do Zpravodaje 5/96 vložen dotazník k projednávaným otázkám, na které odpověděla další zhruba desetina členů. Ochotu zamyslet se nad principy naší činnosti projevila nanejvýš pětina členské základny.

2. Centrum Josefa Vavrouška pro trvale udržitelný život - CETUŽ

CETUŽ bylo celý rok v provozu s výjimkou omezení doby pro veřejnost v době dovolených, Vánoc a cca 10 dní v lednu 1997, kdy se v domě díky velkými mrazy popraskaným radiátorům netopilo. Topení je již zprovozněno a vzhledem k pojištění objektu bude škoda z velké části nahrazena.

a) opravy a údržba objektu

Po již druhém vydařeném vloupání jsme nechali zhotovit zabezpečení dveří závorou, provedli výměnu zámků ve dveřích a v mřížích. Člen STUŽ ing.arch. Ivan Plicka vypracoval bez nároku na honorář architektonickou studii na dokončení úprav budovy, jejíž součástí je rozvaha o vhodnosti zateplení střechy a dokumentaci k této studii. Brigádnicky za vedení pana V.Papouška a pomoci některých členů STUŽ byly provedeny sondy do přízemní izolace a vyčištěny průduchy kolem domu kvůli zamezení vlhnutí přízemí. Za přispění Ing. Jaroslava Mejzra byla provedena rekapitulace vložené práce a její ohodnocení. Celková hodnota vynaložené práce v roce 1996 vč. architektonické studie byla vyčíslena na cca 93tis. Kč.

Vzhledem k neúspěšnosti snah o získání telefonické linky byl pro potřeby CETUŽ zakoupen mobilní telefon Paegas.

b) pravidelný měsíční program CETUŽ

- **každé pondělí od 17:00 hod.** - hodiny předsedy a místopředsedů STUŽ pro členy STUŽ a veřejnost. Bývají zde i někteří členové předsednictva, je zde také možnost projednat věci, na které nedošlo při schůzi předsednictva.

- **každé třetí úterý** - schůze předsednictva

- **každé pondělí, středu a čtvrtek** (14.00 - 18.00) - presenční studium literatury, vztahující se k trvale udržitelnému způsobu života (využíváno studenty středních i vysokých škol, příprava prací k maturitním zkouškám, diplomovým pracím a dílčím semestrálním zkouškám) (zodpovídala Jiřina Juláková, Vít Hrdoušek)

- **každou středu** (17.00 - 19.00) - semináře o TUŽ v anglickém jazyce, spojené se simulačními „hrami“ v anglické verzi, jichž se účastní průměrně 7 účastníků. Do poloviny října 96 kurzy vedla Sheila Crofut z U.S. Peace Corps, po jejím odjezdu nastoupila Janet Lynch a termín se přesunul na čtvrtek od 17:00 - 19:00 hod.

- **každý čtvrtek** (14:30 - 16:00) - poradna v otázkách životního prostředí (zodpovídá Jan Gruntorád a Jiřina Juláková). Poradna oficiálně zahájila svou činnost 15.11.96 tiskovou konferencí, při které experti, zodpovídající za jednotlivé odbornosti, informovali novináře o nabízených službách. Poradna pro osobní návštěvy funguje v uvedeném termínu prakticky bez omezení. Dotazy jsou zodpovídány i po telefonu, telefonicky lze sjednat návštěvu i na jiný termín.

c) nepravidelné akce

- **min. 1x měsíčně** - semináře pro studenty právnických fakult (MU Brno, UK Praha, zodpovídá Petr Kužvart)

- **cca 2x měsíčně** - setkávání studentské skupiny S-Fórum, která má svůj vlastní program (viz pracovní skupiny)

- **min. 1x měsíčně** se scházejí jednotlivé pracovní skupiny (viz pracovní skupiny)

- **2x měsíčně** přednášky o krajině spojené s promítáním diapositivů (akce jsou inzerovány ve vývěsce)

V rámci spolupráce s občanskými sdruženími v místě poskytuje STUŽ v objektu CETUŽ místnost pro spolkový život, zejména pro schůzky Svazu důchodců JUDr. V.Stuchlíková)

3. Přehled vydaných stanovisek

- **č. 42** - k současné situaci v ochraně přírody
- **č. 43** - k vládnímu návrhu novely stavebního zákona č. 50/1976 Sb. Ve znění novely č.103/1990 Sb., 262/1992 Sb. A č. 43/1994 Sb. A k návrhům prováděcích vyhl. č. 83 až 85/1976 Sb. Ve znění vyhl. č. 276-278/1992 Sb.
- **č. 44** - k vládnímu návrhu Zákona o omamných látkách, psychotropních látkách, přípravcích obsahujících tyto látky, prekursorech a pomocných látkách a o změnách a doplňcích některých zákonů
- **č. 45** - ke kampani proti televiznímu pořadu Nedej se
- **č. 46** - k převodu kompetencí ve vodním zákoně
- **č. 47** - ke kompetencím v lesním hospodářství
- **č. 48** - k prospekci zlata v Čechách a k horní legislativě
- **č. 49** - k situaci ve slovenské kultuře
- **č. 50** - k přípravě energetického zákona
- **č. 51** - ke střetům při péči o krajinu a otevřený dopis starostce Police nad Metují

4. Chronologický přehled akcí:

- 2.1. Evropská ekologická síť, garant I.Míchal, ing. Plesník (IUCN)
- 6.2. Jaderná energetika ano či ne - garant I.Rynda
- 5.3. Zákon o přežití - garant V.Mezřický
- 2.4. Pražský územní plán - garant J.Juláková
- 7.5. Analýza postojů politických stran - garant I.Míchal, Z.Drhová (Zelený kruh)
- 4.6. Valné shromáždění - volba předsedy a revizní komise
- 25.6. Letní STUŽOVRAT, loděnice Neptun, Císařská louka
- 27.-30.6. 2. prodloužený společný víkend - Kvačianská dolina s výletem do doliny Parichvost
- 8.-30.8. Celostátní seminář STUŽ & Peace Corps „Indikátory trvale udržitelného rozvoje pro česká města“ (lokální Agenda 21) – Poděbrady
- 5.9. Beseda „Čechy nad zlato“, garanti bratři Kužvartové
- 13.-15.9. „II. Česko-slovenský memoriál Josefa Vavrouška“ – seminář s výletem do doliny Parichvost a brigádou v Kvačianské dolině na mlýnech Oblazy
- 1.10. beseda „Tři studie trvale udržitelného života“ - své projekty prezentovali E.Kružíková, Dan Vondrouš a Pavel Nováček
- 30.10. Jednání zástupců předsednictva STUŽ s poradcem ministra ŽP, dohodnuty 3 expertizy pro MŽP (bohužel bezplatně)
- 1.-3.11. Víkendová diskuse o programovém zaměření STUŽ v Rokytnici nad Jizerou
- 5.11. Beseda o proceduře EIA – garant Miroslav Martiš
- 15.11. Tisková konference v CETUŽ - zahájení provozu ekologické poradny
- 26.11. Druhá rozprava k programovému zaměření STUŽ
- 3.12. Beseda „Trvale udržitelný život v pedagogické praxi“ – garanty byli Pavla Polechová a Ivan Rynda
- 12.12. Modrá posluchárna UK - Jan Keller: Odkaz Josefa Vavrouška a trvale udržitelný způsob života
- 17.12. Zimní STUŽOVRAT v loděnici Neptun – Císařská louka
- 29.12.96 až Pátý česko-slovenský Silvestr na pomezí: St.Hrozenkov – Strání - Velká
- 1.1.97 Javořina, pořádaný STUŽ Bílé Karpaty (skvělý Radek Kunc, U.Hradiště) a STUŽ Biele Karpaty (skvělá Daša Lišková)

5. Projekty řešené formou grantové podpory

a) „*Lidské hodnoty pro trvale udržitelný život*“ - grant od Grantové agentury České republiky. Projekt byl dvouletý, v prvním roce byl zodpovědným řešitelem Josef Vavroušek, v roce 1995 převzal zodpovědnost za projekt Fedor Gál s tím, že prodloužil dobu zpracování do roku 1996 bez nároku na zvýšení finančních prostředků. Pracovní tým byl ve složení Jan Keller, Fedor Gál, Pavol Frič. Projekt byl ukončen, výsledkem je kniha „Hodnoty pro budoucnost“, která vyšla ve vydavatelství GplusG.

b) „*Centrum pro trvale udržitelný život*“ - grant od Nadace pro rozvoj občanské společnosti, garantem Eva Vavroušková, průběžná zpráva k 31.červenci 1996, projekt končí v lednu 1997.

c) „*Centrum pro trvale udržitelný život*“ - grant od Nadace Partnerství, garantem Eva Vavroušková. 1.průběžná zpráva k 15.5.96, grant ukončen 15.11.1996

d) „*Education for Sustainable Living*“ - grant Regionálního environmentálního centra v Budapešti, garantem je Jiří Kulich. Trvání grantu 1.12.1995 - 1.7.1997, průběžná zpráva byla podána k červnu 1996. Grant trvá.

- e) V rámci projektů PHARE „*Ekologická výchova pro trvale udržitelný rozvoj -Zvýšení ekologického vědomí veřejnosti*“ získala STUŽ dva granty, a to „Vzdělávací program pro trvale udržitelný rozvoj“ - granty byli Jiří Kulich a Ivan Rynda, výstupem druhého grantu měla být kniha - garantem byl Petr Kužvart. První grant byl úspěšně dokončen a při závěrečné prezentaci obhájen dne 22.listopadu v Uherském Hradišti spolu s ostatními 27 projekty. Výstup (několik dílčích studií, celkem 220 stránek textu) je zájemcům k dispozici u garantů projektu. Od druhého projektu STUŽ garant Petr Kužvart před koncem odstoupil.
- e) „*Organizační zabezpečení provozu STUŽe*“ - grant od The Foundation for a Civil Society, garantem je Pavel Šremer. Průběžná zpráva byla odevzdána k 15.září, projekt skončil k 31.12.96, závěrečná zpráva odevzdána podle smlouvy k 15 .lednu.
- f) „*Poradenské centrum STUŽ*“ - grant MŽP, garant Jiřina Juláková. Závěrečná zpráva 31.leden 1997
- g) „*Právní podpora nevládních ekologických organizací a aktivit*“ - grantová smlouva s Environmental Partnership (Nadace Partnerství) říjen 1994, s Nadací pro rozvoj občanské společnosti v listopadu 1994 - garant P.Kužvart. Projekt přerušen - nevyčerpané prostředky od NROS převedeny na jiný projekt STUŽ, prostředky od Nadace partnerství převedeny na organizaci Sdružení pro ekologické právo.
- h) „*Poradenství, osvěta a publikační činnost STUŽ*“ - grant od Magistrátu hl.m. Prahy - vypracovala Eva Vavroušková, garant Igor Michal. Prostředky grantu lze čerpat do srpna 1997

Poděkování

Děkujeme Nadaci pro rozvoj občanské společnosti, Nadaci Partnerství, Regionálnímu Environmentálnímu Centru v Budapešti, Grantové agentuře ČR, The Foundation for a Civil Society, fondu Phare/TACIS, Ministerstvu životního prostředí a Magistrátu hl.m. Prahy, že nám svými granty umožnili naší činnost.

Děkujeme všem členům STUŽ a jejím příznivcům, kteří pochopili finanční situaci společnosti a zaplatili vyšší členské příspěvky, případně přispěli finančním darem.

Děkujeme všem těm, kteří nám pomáhali, radili, navštěvovali tradiční úterní besídky v místnosti 217 na Novotného lávce, aktivně se účastnili diskusí, navštěvovali ostatní akce STUŽ, psali hezké dopisy do sekretariátu v Příčné 2, chodili do CETUŽ anebo nám jenom drželi palce.

Zpráva o hospodaření STUŽ za rok 1996

(údaje jsou uváděny v Kč)

<u>Zůstatky z r. 1995</u>	884.905,40
z toho granty dotované v předcházejících letech a proúčtovány v roce 1996:	
GAČR - Hodnoty pro trvale udrž. život	197.000,00
Japan Foundation - vráceno 18.525,70 USD, při kursu 27,937 =	517.552,48

Příjmy v roce 1996:

granty	1.146.683,40
dary	268.506,61
tržby za služby	96.000,00
za prodej publikací	930,00
vrácená provozní záloha	9.168,00
úroky	10.075,96
členské příspěvky	85.345,00
vrácené částky za energii	7.152,80
zůstatek z r. 1995	884.905,40
<hr/>	
celkem příjmy	2,508.767,17

Výdaje v roce 1996 rozčleněné podle druhů:

pořízení investic	29.167,80
osobní náklady vč.odměn z grantů a vč. pojištění	563.012,50
knihy a časopisy	38.527,50
kancelářské potřeby	13.103,40
drobný spotřební materiál	15.280,20
drobný investiční majetek	19.955,30
el.,voda,plyn	15.964,70
opravy běžné	3.743,20
poštovné,tel.,fax	36.604,90
cestovné a nocležné	7.392,10
nájemné (vč.plateb za r.1995)	34.807,30
tisk a ostatní služby	158.673,34
pojištění majetku	4.450,00
bankovní poplatky	5.665,71
služné a náhrady civilní služby	35.828,30
složkám STUŽ	157.000,00
jiným organizacím – Japan Foundation	517.552,48
- ostatním	7.495,81
vracení zůstatku z grantu	551,40
ostatní náklady	8806,60
<hr/>	
celkem výdaje	1,673.782,54

Rekapitulace:

příjmy r.1996 vč. zůstatku z roku 1995	2,508.767,16
výdaje r.1996	1,673.782,53
kurzový rozdíl +	28.889,72
<hr/>	
Zůstatek do r.1997	863.874,35

Společnosti pro trvale udržitelný život

Adresa sekretariátu: Příčná 2, 110 00 Praha 1

tel./fax: (2) 2491 4085

e-mail: eva.vavrouskova@ecn.cz, jiri.dlouhy@ruk.cuni.cz

Adresa Centra Josefa Vavrouška pro trvale udržitelný život:

U podolského sanatoria 3

147 00 Praha 4, tel: 0603 428 937

Informace o STUŽ v Internetu: <http://www.cuni.cz/czp>